

HET RIJKSBOSCHBOUWPROEFSTATION.

Het 12 $\frac{1}{2}$ -jarig bestaan van het Rijksboschbouwproefstation geeft ons aanleiding een en ander te vermelden over de verrichtingen van dit station en de beteekenis daarvan voor den Nederlandschen boschbouw.

De wenschelijkheid van het verrichten van georganiseerde onderzoekingen op het gebied van den boschbouw, als brug tusschen de wetenschap en de practijk, werd reeds lang door ter zake bevoegden gevoeld, zooals onder meer mag blijken uit een artikel van Prof. Dr. A. H. Berkhout in het Tijdschrift der Nederlandsche Heide Maatschappij in 1897. De heer E. D. van Dissel betoogde de urgentie van de oprichting van een boschbouwproefstation in een algemeene vergadering van de Nederlandsche Heide Maatschappij in 1906, naar aanleiding waarvan deze Maatschappij zich tot de Regeering heeft gewend om tot de oprichting van een boschbouwproefstation over te gaan. In 1911 heeft de Nederlandsche Boschbouwvereniging eenzelfde verzoek tot de Regeering gericht, naar aanleiding van een inleiding op de jaarvergadering van die vereeniging van den heer J. P. van Lonkhuijzen.

Een en ander had tengevolge, dat op 1 Juli 1919 het Rijksboschbouwproefstation werd opgericht, dat aanvankelijk in Amersfoort was gevestigd en in 1923 naar Wageningen is overgebracht.

Onder leiding van den toenmaligen Directeur, de heer E. Hesseling, is met de onderzoekingen over verschillende onderwerpen op boschbouwkundig gebied een aanvang gemaakt, waarvan de omvang in de afgelopen periode geleidelijk is toegenomen. Aangezien voor veel onderwerpen een langdurig onderzoek noodig is, alvorens bepaalde uitkomsten kunnen worden medegedeeld, behoeft het geen verwondering te wekken, dat meer onderzoekingswerk wordt verricht, dan waarover tot nu toe in de „Mededeelingen van het Rijksboschbouwproefstation” gewag is gemaakt. Helaas heeft Hesseling, die op 10 Juni 1930 aan zijn werk werd ontrukkt, niet meer de vele door hem begonnen proefnemingen beëindigd mogen zien.

Behalve de onderzoekingen, die door het proefstation worden ingesteld, worden voorts verschillende onderzoekingen verricht in samenwerking met het Staatsboschbeheer, de Nederlandsche Heide Maatschappij en particuliere boschbezitters, alsmede met verschillende Commissie's (b.v. de

door de Nederlandsche Heide Maatschappij ingestelde Commissie voor Grondverbetering en bemestingsproeven en die voor Exoten-onderzoek, van welke laatste reeds verscheen een publicatie over den groenen douglas en over den Oostenrijkschen en Corsikaanschen den).

Het ligt niet op onzen weg een volledig overzicht te geven van de werkzaamheden van het proefstation. Vplstaan kan worden met de vermelding van de belangrijkste onderwerpen, waarover in de afgelopen periode onderzoekingen zijn verricht of nog in gang zijn.

Dit betreft in de eerste plaats de *kweekerijproeven*, die betrekking hebben op het tijdstip van zaaien en de wijze daarvan, de bewerking en verbetering (bemesting) van den kweekerijgrond, alsmede den invloed van het verspenen.

De *planttijdproeven*, die reeds voor een deel zijn afgesloten, hebben plaats gehad in samenwerking met het Staatsboschbeheer, de Nederlandsche Heide Maatschappij en particuliere boschbezitters.

Van de *bebossingsproeven* verdienen vermelding, die in het stuifzand en in de duinen zijn genomen, waarbij de methode van zaaien en planten bij natte bolsterturven bij de duinbebossing op enkele plaatsen ingang heeft gevonden. In verband met de teleurstellingen, die nog dikwijls worden ondervonden bij het aanbrengen van onderzaaiingen en onderplantingen in oud bosch, worden onderzoekingen verricht over de beste wijze van voorbereiding van het kiembed en van de in verband met het aanbrengen van een onderzaaiing of onderplanting noodzakelijke lichting in het bosch.

Het *herkomstonderzoek*, dat ten doel heeft na te gaan uit welke streken van het land van herkomst het zaad voor onze toestanden (klimaat, grond enz.) het meest geschikt is, omvat naast exotische ook inlandsche houtsoorten. Het onderzoek heeft betrekking op den grove den (herkomsten uit het eigen land en uit het buitenland; reeds kon in enkele gevallen een nieuw proefveld worden aangelegd van zaad van het oorspronkelijke proefveld, dus een F 1 generatie), douglas (een, in verband met de beteekenis van den douglas voor onzen boschbouw breed opgezet onderzoek, waarvoor thans 68 proefvelden aanwezig zijn en waaruit, ten aanzien van de voor ons land meest geschikte herkomsten, reeds voor de praktijk bruikbare uitkomsten werden verkregen), *Larix europaea*, *Abies grandis* en Oostenrijkschen den.

Een zeer belangrijk deel der werkzaamheden van het proefstation vormt het *dunningsonderzoek*, dat ten doel heeft na te gaan, welke wijze van dunnen, met behoud van het productievermogen van den grond, in verband met den groei der verschillende houtsoorten, voor deze verschillende soorten uiteindelijk de beste finantieele uitkomsten geeft. Het aantal proefvelden bedraagt thans ongeveer 40, in hoofdzaak

in grove dennenbosch, voorts in bosch van Oostenrijkschen den. Voor loofhout (eik en beuk) kon het onderzoek nog niet worden begonnen. Het valt buiten het bestek van dit opstel hierop verder in te gaan. Het jaarverslag over 1930 (vergl. afl. 7 jaargang 4 van dit Tijdschrift) geeft hierover meer gegevens.

Over het belangrijke vraagstuk van de *waterhuishouding* in den boschgrond worden o.m. onderzoeken verricht met behulp van drainbakken nabij Stroe. Oorspronkelijk zijn deze onderzoeken begonnen, om een leidraad te kunnen geven bij de bebossing van stuifzand met verschillende wijzen van bemesting en bedekking van den zandbodem. Zij hebben ook bijgedragen tot het verkrijgen van een beter inzicht in de verdamping en, in verband daarmee, in de hoeveelheid drainwater, die op dergelijke gronden naar den ondergrond wegzakt. Deze gegevens zijn niet alleen van belang voor den boschbouw, doch ook voor de drinkwaterleidingen.

Voorts zijn onderzoeken verricht in oude boschgronden naar den vochtigheidstoestand, waarbij een inzicht kon worden verkregen in den worteltoestand. Bij deze onderzoeken bleef de grond in zijn natuurlijke ligging, hetgeen bij de drainbakken niet het geval kon zijn.

Door den aanleg van enkele proefbeplantingen in den Wieringermeerpolder wordt, in samenwerking met het Staatsboschbeheer, getracht een inzicht te verkrijgen in de keuze der te gebruiken houtsoorten.

Met betrekking tot de boomzaden verdient vermelding het jaarlijksche oogstbericht voor boomzaden, waardoor, dank zij de belanglooze medewerking van veel belangstellenden gegevens over den te verwachten oogst van de belangrijkste boomzaden konden worden verstrekt.

Behalve de hiervoor genoemde onderzoeken zijn en worden over een aantal andere onderwerpen studie's gemaakt en proeven verricht, waarvan de uitkomsten zullen kunnen bijdragen tot verruiming van het inzicht in de vele en ingewikkelde factoren die de ontwikkeling beheerschen, zoowel van den boom als individu als van den opstand als organisch geheel.
